

Adult ADHD Self-Report Scale (ASRS-v1.1) Symptom Checklist

Instructies

De vragen op de volgende pagina zijn bedoeld om een dialoog tussen U en uw patiënten op gang te brengen en om te helpen bevestigen of een patiënt voldoet aan symptomen van ADHD (Attention-Deficit/Hyperactivity Disorder, oftewel 'aandachtstekortstoornis met hyperactiviteit').

Omschrijving: De symptoomlijst voor ADHD-symptomen is een diagnostisch hulpmiddel waarin de achttien DSM-IV-TR-criteria zijn opgenomen. Van zes van de achttien vragen is aangetoond dat ze het best voorspellen of een patiënt symptomen vertoont die overeenkomen met deze van ADHD. Deze zes vragen vormen deel A van de symptoomlijst voor ADHD-symptomen en vormen tevens de basis van de ASRS-vragenlijst t.b.v. de screening (versie 1.1). Deel B van de symptoomlijst bestaat uit de overige twaalf vragen.

Instructies:

Symptomen

1. Vraag de patiënt om zowel deel A als deel B van de symptoomlijst in te vullen door een kruisje te zetten in het vakje dat het beste weergeeft hoe vaak hij of zij het betreffende symptoom heeft.
2. Scoor deel A. Als er vier of meer kruisjes staan in de donkergekleurde vakjes in deel A, dan vertoont de patiënt symptomen die in hoge mate overeenkomen met ADHD bij volwassenen. Verder klinisch onderzoek is dan aangewezen.
3. De scores van deel B leveren extra aanwijzingen op en kunnen worden gebruikt om beter inzicht te krijgen in de symptomen van de patiënt. Let voornamelijk op kruisjes in de donkergekleurde vakjes. Voor bepaalde vragen is de score sensitiever dan voor andere vragen. De twaalf vragen in deel B worden niet gebruikt voor een totaalscore of leveren geen diagnostische waarschijnlijkheid. Het is gebleken dat de zes vragen in deel A het best voorspellen of de patiënt de aandoening heeft en daarom wordt bij voorkeur deel A gebruikt als screening-instrument.

Beperkingen

1. Bespreek de volledige symptoomlijst met uw patiënt en beoordeel in welke mate elk symptoom tot beperkingen leidt.
2. Besteed aandacht aan de werk- of schoolomgeving, het sociale leven en het gezinsleven van de patiënt.
3. Aangezien de frequentie waarmee een symptoom optreedt vaak verband houdt met de ernst van het symptoom kan de symptoomlijst ook nuttig zijn bij het beoordelen van de beperkingen. Als de symptomen van uw patiënt vaak voorkomen kan U hem/haar vragen om te beschrijven in welke mate deze invloed hebben op zijn/haar vermogen om te werken, om zaken thuis te regelen of om goed op te schieten met anderen, zoals de partner of een belangrijk steunfiguur.

Voorgeschiedenis

1. Beoordeel of deze symptomen of vergelijkbare symptomen optraden in de jeugd. Niet alle volwassenen met ADHD zijn formeel gediagnosticeerd met deze aandoening in hun jeugd. Zoek bij het beoordelen van de voorgeschiedenis van de patiënt naar aanwijzingen voor vroeg-optredende en lang-aanhoudende aandachtsproblemen of problemen met betrekking tot zelfbeheersing. De patiënt moet enkele significante symptomen in de jeugd vertoond hebben, maar het is niet noodzakelijk dat alle symptomen aanwezig waren.

Adult ADHD Self-Report Scale (ASRS-v1.1) Symptom Checklist

Naam patiënt	Datum					
Gelieve onderstaande vragen te beantwoorden door aan te geven hoe vaak U het symptoom in kwestie hebt. Zet een kruisje in het vakje aan de rechterzijde dat uw gevoel en gedrag gedurende de afgelopen zes maanden het beste weergeeft. Gelieve de ingevulde vragenlijst af te geven aan de hulpverlener om deze te bespreken.		Nooit	Zelden	Soms	Vaak	Zeer vaak
1. Hoe vaak hebt U moeite om de laatste details van een taak af te werken nadat U de meest boeiende delen ervan al hebt voltooid?						
2. Hoe vaak hebt U problemen om de dingen goed op een rijtje te zetten als U een complexe taak moet organiseren?						
3. Hoe vaak hebt U moeite om afspraken of verplichtingen te onthouden?						
4. Hoe vaak vermijdt U een taak of stelt U een taak uit als U hiervoor veel moet nadenken?						
5. Hoe vaak wriemelt U met uw handen of voeten of kan U deze niet stil houden wanneer U een lange tijd moet blijven zitten?						
6. Hoe vaak voelt U zich overactief en gedwongen om dingen te doen, alsof U door een motor wordt aangedreven?						
Deel A						
7. Hoe vaak maakt U fouten door slordigheid wanneer U een saaie of moeilijke opdracht moet uitvoeren?						
8. Hoe vaak hebt U het moeilijk om uw aandacht erbij te houden wanneer U werk moet verrichten dat saai is of waarin veel herhaling zit?						
9. Hoe vaak hebt U het moeilijk zich te concentreren op wat mensen tegen U zeggen, zelfs wanneer ze zich rechtstreeks tot U richten?						
10. Hoe vaak legt U dingen verloren of hebt U moeite om dingen terug te vinden, thuis of op het werk?						
11. Hoe vaak wordt U afgeleid door activiteiten of lawaai in uw omgeving?						
12. Hoe vaak staat U eens recht tijdens bijeenkomsten of in andere situaties waar van U wordt verwacht dat U blijft zitten?						
13. Hoe vaak voelt U zich rusteloos of kan U zich niet stil houden?						
14. Hoe vaak hebt U moeite om tot rust te komen en U te ontspannen wanneer U tijd voor uzelf hebt?						
15. Hoe vaak komt het voor dat U teveel praat in sociale situaties?						
16. Wanneer U zich in een conversatie bevindt, hoe vaak komt het voor dat U de zinnen van uw gesprekspartner zelf afmaakt vóór hij of zij dat zelf kan doen?						
17. Hoe vaak hebt U het moeilijk om uw beurt af te wachten in situaties waarin dit vereist is?						
18. Hoe vaak stoort U andere mensen wanneer zij met iets bezig zijn?						
Deel B						

Belang van het screenen van ADHD bij volwassenen

Onderzoek wijst erop dat de symptomen van ADHD (Attention-Deficit/Hyperactivity Disorder, ofwel ‘aandachtstekortstoornis met hyperactiviteit’) kunnen blijven bestaan in de volwassenheid met aanzienlijke gevolgen voor relaties, de loopbaan en zelfs de eigen veiligheid van diegenen die de aandoening hebben¹⁻⁴. Omwille van het gegeven dat deze aandoening niet steeds goed wordt onderkend, krijgen veel patiënten met ADHD niet steeds de aangewezen behandeling. Daardoor kunnen zij niet ten volle gebruik maken van hun mogelijkheden. Het probleem is gedeeltelijk te wijten aan het feit dat de diagnose niet eenvoudig te stellen is, vooral niet bij volwassenen.

Deze symptoomlijst voor ADHD-symptomen bij volwassenen (de ASRS- versie 1.1) is ontwikkeld in samenwerking met de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) en de studiegroep voor ADHD bij volwassenen, die onder meer bestaat uit de onderstaande psychiaters en onderzoekers:

Lenard Adler, MD

Associate Professor of Psychiatry and Neurology
New York University Medical School

Ronald C. Kessler, PhD

Professor, Department of Health Care Policy
Harvard Medical School

Thomas Spencer, MD

Associate Professor of Psychiatry
Harvard Medical School

Als professionele hulpverlener kan U de ASRS-v 1.1 gebruiken als hulpmiddel om ADHD bij volwassen patiënten op te sporen. Het resultaat van de screening kan een aanwijzing zijn dat een uitgebreider klinisch interview met de patiënt noodzakelijk is. De vragen van de ASRS-v 1.1 peilen naar de DSM-IV-criteria en hebben betrekking op uitingen van ADHD-symptomen bij volwassenen. De inhoud van de vragenlijst is een weergave van het belang dat DSM-IV hecht aan de symptomen, de mate van beperking en de voorgeschiedenis van de patiënt om tot een juiste diagnose te komen⁴.

De symptoomlijst kan in ongeveer vijf minuten worden ingevuld en kan belangrijke aanvulling zijn op het diagnostische proces rond ADHD in de volwassenheid.

Literatuur:

1. Schweitzer JB, et al. *Med Clin North Am.* 2001;85(3):10-I I, 757-777.
2. Barkley RA. *Attention Deficit Hyperactivity Disorder: A Handbook for Diagnosis and Treatment.* 2nd ed. 1998.
3. Biederman J, et al. *Am J Psychiatry.* 1993;150:1792-1798.
4. American Psychiatric Association: *Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders, Fourth Edition, Text Revision.* Washington, DC, American Psychiatric Association. 2000:85-93.